Brassó, 1891. VII. évfolyam, 34-ik szám. Kedd, szept. 22.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 75 „
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. a kapható a kiadóhivatalban a Groen Gusztáv tottókollekturájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodami lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések fölvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésekért kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: Kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. WEISS IGNÁCZ.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Vámpolitika.

(*M. J.*) Igen érdekes átalakulásoknak vagyunk most szemtanui a vámpolitikai harcztéren. A nemzetek még nem szakitottak az 1879-ben inaugurált vámpolitikával, sőt még ujabban is akadnak e politikának követői, de szemmel látható, hogy a rendszer sokáig már fenn nem tarthatja magát. Ha olvassuk a félhivatalos lapokat, azokból azt a meggyőződést lehetne meriteni, hogy sem monarchiánk, sem Németország nem szakit a védvámos rendszerrel a kereskedelmi szerződés megkötése által. És ebben van igazság, csakhogy az a tény, hogy a védvámos államok tarifális kereskedelmi szerződést köthek, a mellett bizonyít, hogy különkülön nem képesek a rendszert fentartani: és azért létesitenek a politikai mellett gazdasági szövetséget is. Ez az első lépés a szabad kereskedelem felé, mert ha a védvámosok egymás szövetségét keresik, az egyértelmű a rendszer mesterséges fentartásával. Tehát a védvámos rendszer már nem életképes és mesterséges eszközökkel kell azt ugy, a hogy és addig, a meddig felszinen tartani. A kormányok is meggyőződve látszanak lenni, hogy a védvámos rendszer eddigi alakjában tarthatatlan. Nemrég közölte a német birodalmi kancellár félhivatalos organuma, a „Nordd. Allg. Zeitung“, hogy a német kormány azért nem határozta el magát a gabnavámok felfüggesztésére, mert attól tart, hogy többé nem lesznek helyreállithatók. Nevezetes nyilatkozat ez szemben azzal a ténynyel, hogy a birodalmi gyülésen többségben vannak a védvámosok.

Izoláltan tehát fenn nem tarthato a mai vámpolitikai rendszer. Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország ez okból egymás között bensőbb kereskedelempolitikai összeköttetést létesitenek, hogy legalább a hármas terület határain tul tarthassák épségben az elzárkozási rendszert. Azonban mit tapasztalunk,ióta az e törekvést elősegitő tárgyalások folynak?

Először is láttuk azt, hogy Észak-Amerika is, bár a mult évben ujra fölemelte a beviteli vámokat, miután abban a meggyőződésben van, hogy teljesen izolálitan nem maradhat, keresi az összeköttetést a többi amerikai köztársaságokkal. A mult öszszel e czélból az amerikai államok kongresszust rendezte és ha nem sikerült is czélját elérni és amerikai vámuniót létesiteni, e czélt el nem ejti, sőt következtesen dolgozik végrehajtásán. Brazíliával nem kötött Észak-Amerika oly kereskedelmi szerződést, mely az európai bevitel nagy részét ki fogja zárni a brazíliai piczról és nem lehetetlen, hogy e szerződést még más megállapodások is követni fogják.

De Angolország- és gyarmataiban sem nézik közömbösen a középeurópai államok kereskedelem-politikai szervezkedését. Angolországban még szilárdan ragaszkodnak a szabad kereskedelmi rendszerhez, de ha a közép-európai kereskedelmi szerződések érdekeit érzékenyen találják sérteni, ezt tápot fog adni a védvámos agitáczionak, mely ez idő szerint szünetel Angolországban. Az angol gyarmatok pedig szintén sürgetik a vámpolitikai reformot, mely abban nyilvánulhat, hogy az anyaország gyarmataival vámunióra iép, mely eszmének számos hive van Nagybritanniában.

Könnyen oda fejlődhetnek a viszonyok, hogy egész nagy vámterületek fognak egymás ellen küzdeni. 1879-tól mostanig csak apróbb csatározások folytak a gazdasági érdekekért, jövőben vámpolitikai szövetségesek fognak egymással megmérözni. Majdnem kivánatosnak látszik, hogy ez minél hamarább megtörténjék. Azt tartják, hogy a legközelebbi nagy háboru nemcsak Európa jövő földrajzi helyzete, hanem Európa lefegyverkezésének kérdése felett is fog dönteni. Ehhez még kétség fér. Sokkal bizonyosabb azonban, hogy a nagy vámháborut a szabad kereskedelem győzelme fogja követni, melyet csak mesterséges eszközökkel lehetett uralmától megtoztani.

Belföld

A közös minisztertanácskozásokat tegnap 1 órától fél 6 ig tartó ülésben folytatták, a melyen Kálnoky gr. külügyminiszter elnökölt. Az ülésen részt vettek — mint nekünk sürgönyzik — Bauer báró hadügyminiszter, Taaffe gróf miniszterelnök, Steinbach pénzügyminiszter, Falkenhayn gróf földmivelési miniszter, Szapáry gróf miniszterelnök, Wekerle pénzügyminiszter, Szögyény miniszter, Sterneck b. tengernagy. Röckenzaun osztálytőnök és a közös hadügyminisztorium és a tengerészeti osztály még néhány szakkérdőjét. A tanácskozáskat ma is folytatják. Csak bejelentik ma, hogy a szünet alatt meg egy közös miniszteri értekezlet ő felsége elnöklete alatt.

A király elismerése. A m. királyi honvédség „Rendeleti Közlöny“-nek legutóbbi száma ő felsége következő hadparancsát közli:

Hadseregem s mindkét honvédségem nagyobb fegyvergyakorlatainál évenként jelen lévén, meggyőződést szerzok magamnak az összes véderőm folytonosan haladó harczászati képességéről.

Az idei, az eddiginél részben nagyobb számu ép most befejezett gyakorlatok, nagy megelégedésemre eszülemen engedték, hogy védeőrim, — a felenkor kötelességeinek megfelelő hadiesszközökkel felszerelve, egységesen kiképezve, czéltudatos tevékenységben edzve, minden részeiben igazi bajtársiság által összefűzve és a közösség azon szellemétől áthatva, melyet az őrszázadokból örökölt — teljes kezességet nyujt ép ugy a béke, mint a veszély napjaiban felmerülő feladatainak odadó teljesitésére.

Hadseregemnek s mindkét honvédségemnek — csapatvezetők s minden egyes tagjai által nyilvánitott sikeres tevékenységéért a legmelegebb köszönetemet és a legteljesebb megelégedésemet fejezem ki.

Kelt Bazterczén, 1891. évi szept. 15-én.

Ferencz József, s. k.

A delegáczió tagjait legelső üléseinek egyikén fogja megválasztani az ujra egybegyűlő képviselőház. A választást megelőzőleg közé fog tétetni a delegácziók ülészakát egybehivó királyi kézirat. A bécsi hivatalos köröknek azt a feltevését, hogy a delegácziók ülészaka ez idén a szokottnál is rövidebb ideig fog tartani, aligha fogják igazolni az események, a mennyiben értesülésünk szerint minálunk még kormánypárti résztől is kivánatosnak tartják, hogy némely katonai kérdések nemcsak az országgyűlésen, hanem a delegáczió tárgyalásainak során is szóba hozassanak.

Külföld.

A „Post“ szept. 19-iki vezérczikkében konstatálja, hogy a hármas szövetség együttműködése Angliával és a portával megszűnt. A hármasszövetség dőre volna, ha vedelni czéljait most még kiterjesztené a portára, melynek helyzetét maga a szultán feladta. A nagy változnak is megvan az előnye. Ha jó volt a török haderőre számithatni, ugy ép oly jó megszabadulni az oly veszélyeztetett és összemólóban lévő államszervezet iránti kötelezettségektől. Az esetben, ha Oroszország elfoglalná Konstantinápolyt, semmiesetre sem volna Ausztria-Magyarország leginkább veszélyeztetve. Konstantinápoly birtoka még nem dönt a Balkán félsziget birtoka fölött. Attól függ, hogy mily erős Konstantinápoly birtokosa és mily más feladatok által van igénybe véve. Itt csak az esetleges meglepetésről van szó és nem az orosz csapatok átvonulásáról Románián és Bulgárián. Csak ez utóbbi eset volna casus belli Ausztria-Magyarország nézve. Egyedül Anglia volna az előbbi esetben érdekeiben megtámadva és veszélyeztetve, mig a szövetséghatalmak a káros következmények ellen ezer módon védhetik magukat.

Egy Reimsban szept. 18-án tartott banketten Carnot köztársasági elnök felköszöntőt mondott, melyben konstatálta, hogy Franczaország tsmét szerepet játszik a világban és

TARCZA.

Az elszánt asszony.

— A „Brassó“ eredeti tárczája. —

. . . Nagy lőn pedig az elszörnyedés a főpapok között az emberoknek az ő romlottsága fölött!

Mig ugyanis azelőtt csak ugy szórványosan jöttenek a biróság elé a vámi szándékozó felek, az ujabb időben már ugy megnőtt a számuk, hogy egymás mögé állitva őket, kitennének egy urnapi körmenetre való sokaságot.

Ezt igy hagyni nem lehet! Ez immoralitásra vezet! — mondák erre Themis főpapjai, a felsőbb birósági biró urak. (Megjelhet az is, hogy nem annyira az immoralitástól, mint inkább a kilátásban lévő restáczniáktól ijedtek meg.)

Tehát elő azzal az uj intézkedéssel! Épitsünk gátat a rohamosan közelgő válóperi áradat ellen! Mivel pedig — bocsánat a nyilt szóért! — azt az illetők nem akarták belátni, hogy a sok válás oka nem a könnyű válásban, de a nehéz életben fekszik, de különben is, ha ugy volna is, akkor sem Brassóban, hanem egyelőre Budapesten a „Sándor-utczában“ csinálják a — törvényeket: ezekről fogva kérdóvaták a Józsefi patensből azt, a mi bizony abban sohasem volt benne: hogy a válás jövőben nem, vagy csak ritkán engedhető meg.

Érvényt szerzendő ezen szigoru elvnek, lekütidettett a rendelet az alsóbb birósághoz, miszerint azok ajtajából ezután el kell kergetni minden olyan válófelet, a ki hibái daczára a tisztesség szinét megőrzé és botlását nem nyilvánosan gyakorolja; ellenben a ki „több tanuval“ tudja hibáját „bebizonyitani“, az a mi emberünk; hasonólag, a ki csak kisebb gyülölködésben feküdt, az meg se haligatandó, ellenben a „nagy bünök“ kellő figyelemben részesitendők.

Ez a mai irányelv, mely mellett válni lehet és a mely — nem vezet immoralitásra!..

A ki nem hiszi, hogy ez igy van, ám kisérelje meg, elvalásztják-e olyan kis okok miatt, melyeket az ember be mer vallani, ha azok különben válós-okok lennének is!

— — — Sirva kopogtatott be a törvényszékhez egy igen csinos asszony, a kerekedő vigű tagjának boldogtalan felesége. És elpanaszlá a férjére mindazt, a mi rosszaságot egy férj csak elkövethet. Hogy hütlen, hogy pazarló, hogy goromba, hogy veri őt. Csakhogy a hütlen élet csak egy tanu bizonyitotta, a pazarlás ürleti vesztességnek volt minősitendő, a gorombaság ajtók megett történt, a megverést csak a cselédek látták, ezek pedig urnőjök mellett nem tanuskodhatnak, ennélfogva el lett panaszval utasitva, jobban mondva további együtlélésre utalva.

— Ő? hogy ő együtlétjen a zzal? . . . Nemár olyan nincsen!

Az elrendelt pőttárgyalás végre azt a nemét nyujtá, hogy mégis csak el lehet majd ő t választani joggal megegyülő férjétől. Egy ujabb, sulyos vádat ugyanis a férj beismert.

— No látja a tekintetes biróság! mégis csak igazam lesz! — mondá a nő fellélegezve.

— Csakhogy ez sem ér ám semmit, mivelhogy az is ott van azokban a bizonyos uj határozatokban, hogy a beismerés ily perben nem ér semmit! On mégis csak el lesz utasitva!

Sirás követte e kijelentést. Sirás, melyet az átérzett méltatlanság kinos érzete fakaszthat.

— Hát ennyi bizonyiték sem elég?

— Nem!

— Ugyan kérem az urakat, mondanák meg tehát akkor, milyen esetnek kellene annak lenni, a mi miatt engem ettől az embertől elválasztanának? mert minden áron válni akarok tőle!

— Milyen esetnek?... Hm! hm! hátha például ön két tanuval tudta volna a férje hütlenségét bizonyitani, avagy —

— Avagy?

— Avagy ő tudna ilyesmit kegyedre kellőleg rábizonyitani? ... Hm! az egészen más volna! De most, — — most nincs elég ok!

— Nincs! . . . hogy nincs! . . . ismétlé a szép hölgy busan, fájdalmasan. Majd hirtelen felpattant s villogó szemekkel kiáltá:

— Tehát majd teszek róla, hogy — legyen!

És ezt oly elhatározottsággal, oly elszántan mondá, hogy — — biz isten kitelik tőle, hogy — tesz valamit!...

A marosvásárhelyi tábla lelke legyen rajta!

F.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hadseregre ismét helyre van állítva. A mult harczainak emlékezete — ugymond — tünjék el mostanában! Az ország óhaja az, hogy a köztársaság a haza összes erőit gyűjte egyévé, hogy Franczíaország folytathassa szilárd és szabadelvű, nyugodt, de határozott békés és egyszeremind méltóságteljes politikáját, melynek hatása szemmel látható. A nemzet megnyugtatás és bizalom után áhitozik.

Széchenyi-ünnep Brassóban.

Mint lapunk utolsó számában jeleztük, a brassói m. kir. főreáliskola vasárnap o hó 20-án emléknünepet rendezett grof Széchenyi István születésének 100-ik évfordulója alkalmából a főreáliskola tornatermében. Ki hitte volna 50 vagy mondjuk csak 15 év előtt, hogy a brassói magyarságnak alkalma lesz egy ilyen hazafias ünnepélyt megünnelhetni Brassó falai között? Ki hitte volna, hogy egy ily ünnepélyen jelen lesz Brassó város polgármestere, a gör. kel. egyház főesperese, a brassói szász iskolák connectora, Brassómegye érdemekben megöszült fő physikusa s más szász és román polgártársai. De ki hitte volna csak 20 év előtt, hogy egyáltalában Brassó városában lesz egy díszes m. kir. főreáliskolai épület és egy saját torna iskola. Valóban! Ha Weisz Mihály és más hason szász matadorok ma visszatérhetnének Brassóba, nem ismernének reá az ő „Corona"-jokra. Hála érte a gondviselésnek. Hála az ép emlitett ünnepélyért első sorban grof Csáky Albin, vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak és hála Rombauer Emil főreáliskolai igazgató urnak. Nekik köszönheti Brassó városa magyarsága, hogy alkalma volt a nagy államalkotó, a legnagyobb magyar embernek 100-ik születésnapját oly fényesen megünnepelni.

A főreáliskola tornaterme grof Széchenyi István élethű és életnagyságu festményével, nemzeti szinű lobogókkal, czimerekkel és zöld guirlandokkal volt gyönyörűen díszítve. Pont 4 órakor zsufolva volt a fényes terem és mig számosan az ajtó előtt álloltak, addig sokan kénytelenek voltak egyáltalában visszavonulni, mert a terem nem volt képes a látogatókat befogadni. Ekkor kezdődött a fényes, meghatóés minden izében kitünően sikerült emlékünnep. A vendégek között látztak Maurer Mihály cs. és kir. kamarás urat szeretett főispánunkat, Deésy János, kir. tör. elnök, Brennberg Ferencz polgármester, Petrik János gör. kel. főesperes, Dr. Fabritius József megyei fő physikus, Fink Henrik connector, Orbán Ferencz igazgató, Nagy Istvánbankigazgató urakat, számos hölgyet stb. és a magyar tanitói kar és tanulóifjuságot szómét. Magáról értetődik, hogy a főreáliskolai tanári kar és főreáliskolai tanulóifjuság teljes számban jelen volt. Az ünnepély sorrendjét a brassói magyar dalárda nyitá meg a „Szózat" előadásával Ezt követé az intézeti igazgató Rombauer Emil ur megnyitó beszéde, melyet alább közlünk és mely beszéd az ünnepélyi közönsége nagy és mély hatással volt a beszéd elhangzása után gazdag és bő tapsokkal meg is halál. A szép beszéd szívhez szóló megnyitó beszéd után Orbán Ferencz VIII. osztálybeli tanuló, Orbán Ferencz igazgató ur fia, Arany Jánosnak „Széchenyi emlékezete" czimü költeményét szavalta mély érzéssel, szépen hangsulyozva és jól átgondolva. Az ünnepélő közönség tapsával nem volt háladatlan. Es most következett az ünnepély fénypontja. Dr. Mika Sándor ur felolvasta saját ez ünnepélyre készitett remekmüvét: „Széchenyi szerepe hazánk történetében." A körülbelül $^3/_4$ óráig tartott felolvasást beszédet és a hagy hőségi daczára türelemmel és halotti csendben hallgatta meg a közönség. Valóban, a m. tud. akadémiban képzelte magát az ember e felolvasás alatt. Dr. Mika tanár ur oly gyönyörben ismertette velünk gr. Széchenyi István hallatlan müveit és alkotásait, hogy bizony nagy hálával tartozik neki a brassói magyar közönség és bizonyára csakis kedves kötelességet teljesitünk, ha e helyen ugy a magunk, mint füleg a megjelent ünnepélő közönség nevében forró köszönetet mondunk a nektuk nyujtott élvezetért. Sőtnini nem akará tapsvihar követé a kitünő tartésnek előadását. (Sajnáljuk, hogy nem lehet alkalmunk a remek felolvasást t. olvasóinkkal közölni.) Mégcserei Aladár VI. osztálybeli tanuló szavalta el Arany Jánosnak „Rendületlenül" czimü költeményét általános tetszés mellett és a brassói magyar dalárda a „Hymnus" előadásával befejezte a ténylég minden tekintetben fényesen sikerült ünnepélyt. (A dalárda énekét közel fekvő okokból e sorok irója nem dicsérí meg.) Kötelességünktől kifolyólag első sorban Rombauer Emil igazgató urnak mondunk hálás köszönetet, de fogadják a brassói magyarság köszönetét az összes közreműködők.

Im következik Rombauer Emil igazgató ur megnyitó beszéde:

Elfogultság vesz erőt rajtam, midőn e szerény iskolai ünnepélyenket, ily fényes s nagy gyülekezet jelenlétében megnyithatni van szerencsém. S a köszönet a kitüntetésért legyen első szavam!

Szerénytelenség volna feltételeznem, hogy csupán az iskolánk iránti részvét s rokonszenvnek köszönhetjük jelenlétüket; a kegyelet az, a nagy nevi iránt, melynek emlékét ma ünnepelhetjük.

De tanitványaink szivében mi sem kelthet eleve is mélyebb érzelmet ünnepeltünk nagysága iránt, mint annak látása, hogy ünnepünk városunk szépan ayjitjé e szérény hajlékunkba, s forró hálánk kifejezésével csak köfeles tartozásunk adóját rókjuk le.

Ezer éves multra tekint vissza a magyar. A honfoglalás ezredik évfordulóját készül megülni nemzetünk! Hazánk ez ezeréves történelmének lapjain hány fényes nép van foljegyezve! Hatalmas nagy királyok, diadalmas hős vezérek, nagy államférfiak s tudósok, a mindezek közt ezeréves történelmünk azt, kinek sziletésnapja századik évfordulóját megünnelhondók, ma összegyűltünk, ruházta fel, „a legnagyobbt" nevével.

S nem a hizelgők csuszó tábora adta e nevet a talán a nép kegye által felmagasztaltnak, nem, legnagyobb politikai ellenfele ruházta fel vele, ő, a nép kegye által felmagasztalt, a keblön be-vérző honfi sebbel elhagyottan bujdosót

Széchenyi István! Kiséritsem meg elmondani, ki volt, mi volt, miret érdemelte ki a „legnagyobb magyar" nevét?

Hogy tehessem, el kellene mondanom, mi volt hazánk e század elején, és mi volt akkor a magyar! Egy haldokló nemzet, szegény és minden téren elmaradt hazában! S mi a magyar, mi e haza ma? A különbség oly nagy, hogy szavam gyönge azt kiemelni!

De bárhová, bármit tekintsünk, akár nemzetünk gyarapodását a tudományban, vagyonban, müveltségben, a kereskedelem, az ipar terén; tekintjünk-e s hatalomban a többi nemzetek soraiban, s kérdjük, ki müve e varázsmü valtozás? A történetiró válasza: Széchenyi müve ez, s a koszoru kötöd danolja: Ő az, ki által letlünk és vagyunk!

Ám méltassa a történet Széchenyi munkáját, zengje a költő szava dicsőségét, én nem kisértem meg. Ki egyszagad Mózsese s Áronja, Sokrates, Demosthenese s végül — oh, fájdalom! — Junius Brutusa volt annak, nagy szellem, előtted lehet porba borulni, szóval méltatni nagyságodat nem.

Széchenyi István grof ünnepét üljük ma; méltóan a napot megünnepelnünk csak egy módon lehet: szeressük e hazát, mint ő szerette!

„Mert láttam nemesak hazám feltámadásának, de egykori nagy kifejlődhetésének lejönyosabb jeleit, bár senki sem tekinte meleybben a szándékolt kivitelnek a lehetlenségnek határos tökmeleségbe, mint én; bizonyos órában megeskütöttem magamnak, hogy mindent el fogok követni, mit e czél elérésére lehem sugal, habár magam maradok is, habár veszem kell is."

Ezekben tüzi ki Széchenyi élete czélját, ez elv kisérí élte utjain, a haza felvirágoztatása az egyetlen czél, melyért kizud melyért, fárad. Hiuság nem vezette, elismerést, tapsot nem várt, de nem is várhatott, ki nemzete ostorzásával, — hogy mély álmából felrázssa — kezdte megváltási müvét.

Nem kérdedek honfini érzelmével, nem fittogtatta hazafiságát, hogy — mint annyian — e czégérrel a nép olczó kegyét, népszerűségét vásárolja meg.

Szolgálni a hazát, a magának kitüzött hatáskör hűséges betöltésével, nem riadva vissza, bár átkot szór is rá a csöcselek, megszilni tántorithanai az örhelyen, melyre helyezteteti, ha kaján rágalom és gazság, vagy rövidlátó tudatlanság, keblét tépi is szét. s ez volt Széchenyi honszerelme.

Szeretni igy a hont nehéz, de másképp nem lehet! Széchenyi igy szerette honát, hazájának élt, honért halt meg, életét magyar hazája, minden polgára jóléttének szentelé, mindnyájunkért vérzett el nagy szive.

Betelejesedett rajta a költő szava:

„Mikor ilyent teremt az ég.
Erdő — mondja, — légy dicsőség,
Légy czimere nemednek,
Ez oszlon keblednek!"

Széchenyi czélesét ünnepéjük! Tanulóim, ti, kik életek pályájának küszöbén álltok, hozzátok intézem szavam. Ez egyszer bár szóltahtnék angyalok nyelvén, hogy szavam szivetokig hasson, hogy intésem elmétekbe vésődjék s szent akaratta váljék mindannyitokban: Szeroszétek a házát, mint Szenchenyi szerette!

Nagy hazafi és jó magyar! hányan hivalkodnak e czimmel, és mint pisszkos váltópénzzel, kegyet aliást és becsülést vásárolnak, — di val! — Ti gyermekim, vésséted szivetekbe nagy költőnk szavát:

„Van, fájdalom, kinek czégér hona
Hab, tőszér, alkusz és galambkufár:
Ki linen! E hely az Ur jegyenek!"

Széchenyi csak egy volt Széchenyit egy évezred szül csak, de a maga hatáskörében a honszerelmet, mindenki gyakorolhatja ugy, mint ő, a legnagyobb magyar! Ha mindnyájat szivében ama fogadalom gyökeredik meg ma, hogy hazátokat. ugy akarjátok szeretni, mint ő, akkor méltón vesztek részt a mai ünnepen, akkor nem éres hiuság ez emléknünep sem, akkor Széchenyi emlékezete gyümölcsét termő áldassá lesz szivetekben. Hogy ugy legyen, adja az Isten!

Román lapszemle.

A szebeni „Telegr. Roman" idei 95. sz. vezérczikkében tudtunkra adja, hogy Magyarországon a magyar nemzet sem egyéb, mint nemzetség. „Nici ei nu sunt mai mult, de catu nationalitate." „Nem többek, nem kölönbek, mint a románok, s ha ezt mi is elismerjük, akkor a románok nem tognak az elnyomatas miatt jajgatni." Ilyen nagy kurázsit hozott haza a „Telegr. Roman" Beszterczéről, a hova szivszorongva ment volt, attól tartva, hogy — otta mint hire volt — Strossmaier sorsa várakozik az egyház fejére. A mint olvasóink láthatják, a „Tel. R." magyar hazánkat, a mely négy év mulva ezer éves évfordulóját, egy tollvonással akarná, ha tőle függene, a nemzetiségek között szétdaraboln. Ilyen történtudomány terjesztését Romániában nem tűrnék.

Nálunk még ez is szabad a nemzetiségeknek, de boszzankodnak, mondjuk ki őszintén, azok rosszlelkűségére, a kik a román népet igy maszlagosiják meg készakarva, holott ők magok jól tudják, hogy maszlagot hinteek tollukkal, képtelenséget kivánnak, midőn a magyar nemzetet ezer éves hazájában nemzetiségnek degradálják. Sokra riérnek ott Szebenben! A „Tel. R." szerint nemzet és nemzetiség magyar találmány és oz be van czikkelyezve a nemzetiségi törvénybe. Már most csak arra vagyunk kivánesiak, hogy hol és mikor lesz bezikkelyezve a „Tel. R." azon a román találmánya, mely szerint a magyar nemzet is csak olyan nemzetiség, mint a szerb, roman, stb. Az ostobaság ellen az égiek is hasztalan küzdenek!

A „Gaz." 198. számában egy levelet közöl, melyet állitólag a magyar egyetemi ifjak elnökének szivélyes levelére küldött a román ifjak memorandumának elnöke. A magyar ifjak elnöke azt az óhajét fejezi ki, hogy elvégre is a félreértések el fognak enyészni. Mi a román vallasz hangjából a mely durva sértő kifejezésekkel van tömve, azt következtetjük, hogy azt a nálunk birhedt Slaviein fogalmazta. A levél ünnepe az, hogy a bukuresti ifjak nem orosz érzelmük, nem dacoromániák, nem irridentisták s fennen kérkedik azzal a hatással, melyet a román memorandum Európa müvelt államiban előidézett, mig a magyar ifjak válasza elhangzott Moldován Gergely egyetemi tanárt irodalmi protelatnak nevezi, kit a magyar szovenizmus fizet. Ezekhez semmi szavunk nines, mert Slaviciut jól ismerjük s reá a szót mi sem vesztegetjük. Van azonban e levélnek pár sora, melyet szó nélkül nem hagyhatunk.

„Olvasztók-e az 1865/67. évek történetét? Tudjátok-e, milyen vendégszeretettel voltak a mi földünkon a ti emigránsaitok fogadva, s hogyan kezdeményeztek a mi vajdánk és miniszterének segitségével és egytértésével a ti felszabaditásokra czélzó expedicióit?* Hát már hogyan ne tudnók azt, hogy Couza és Cogalniceano III. Napoleon és Viktor Emanuel romániai konzulainak közbejárásokra utlevelet adtak a magyar ifjaknak, hogy meghessenek farlbadilhoz Olasszországba. Hogyan ne tudnánk arról a kezdeményezett expedicióról? Hiszen épen a Couza vida kormánya volt az, a mely ildozőbe vette azon expedicioj tervezőit. Ma is élnek még néhányan közülök. Hogyan ne tudnók, hogy 1867-ben épen a Couza kormánya foglalta le a magyar emigrácziő fegyveriit Bakóban és szállittatta be Bukurestbe. A magyar emigrácio oly sok izben csalódott Couza vida kormányában, hogy e czálás végre is kijózanitotta a hazajőve, önként csatlakozott a kiegyezéshez.

Nagyon is jól tudjuk az 1865/67. év történetét. . . Van még e levélnek egy passusa, mely igy hangzik: „Az üldözési, a szarkasmusgről, harbaságről nem szó a ha tetszik: még erősebb szó: a rendetlenségről, melyet politikatokkal hivtok ki." Már mi csak azt mondjuk a magyar ifjaknak, hogy ne udvariaskodjanak s ne irjanak Bukurestbe, legalább most ne. a mig Slaviciu ott a román ifjak mentora, a ki Babes ellen is, pedig ez tekintélyes román, olyan csunya személyeskedő harozot folytat Bukurestben és folytatott N.-Szebenben a „Tribuna"-ban. Az ő lelke abban gyönyörködik, ha összevesztihet mindenkit, valóságos politikai diákie. Tudva azt, hogy Romániában kik irkálnak ellenünk a lapokban, kár azokra üldt vesztegetni. Hiszen, ha még a „Telegr. Roman" szerint sem vagyunk nemzet, mit várhatunk azoktól, a kik itt hagyták szülőtöldjüket, hogy odaát kedvükre dühöngheszenek? Magyar ifjak! Ne koresszetek most Bukurestben komolyan gondolkodó értelmiséget. Nem érnek rá ott most komolyan gondolkodni a kik komolyan gondolkodnak ott, azok nem állnak szóba Slaviciuval és az iltala vezetett ott lakó erdélyi román ifjakkal.

Cz.

Az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület"

héttalai fiókkore az 1848—49-iki czángó vértanuk emlékszobrának leleplezése részbeni fedezésére folyó 1891. szeptember hó 20 án a csernátfalusi „közégi vendégló" nagytermében a „brassói magyar dalárda" közreműködésével, tánczmal egybekötött hangversenyt rendez; szeptember hó 27-ére délelőtt pedig ugyanott tartja az E. M. K. E. brassómegyei választmánya VI. évi rendes közgyűlését. Ezt követi a czángó-szobor leleplezési ünnepélye.

I. A hangverseny műsora 1891. szeptember hó 26-án:

1. „Tavasz Ébmult". Népdal Lányi Ernőtől; előadja a „Brassói Magyar Dalárda". II. szaval Vegh Mátyás ur. III. Magyar népdalok. Énekli Gordi Anna k. a. vonzorban kiséri Kope Ida k. a. IV. „Tarka Madár". Népdal Hofler Károlytól; előadja a „Brassói Magyar Dalárda". V. Szólóras Jánó Lajos ur. VI. Magyar Népdalok. Énekli Binder Jenő ur, zongorán kiséri Jaschik Gyula ur. VII. Dialog. Előadják: Szabó Teréz k. a. és Balázs Béla ur. VIII. „Nemzeti Zászló". Huber Károlytól, zongorakisérettel mellett előadja a „Brassói Magyar Dalárda".

Tánczz reggelig.

II. Az E. M. K. E. brassómegyei választmánya közgyűlésének tárgysorozata, 1891. szeptember hó 27-én délelőtt 9 órakor a községi vendégló nagy termében.

I. Elnöki megnyitóbeszéd. II. A héttalusi kőr jelentése a közgyűlésre. III. Jelentés a megyei választmány egy évi működéséről. IV. Jelentések a pénztárok alláséról. V. Indítványok. VI. Tisztujtás. VII. A közgyűlés bezárása.

III. A czángó vértanuk szobra leleplezési ünnepségének sorrendje 1891. szeptember 27 én délelőtt 11 órakor.

I. Hymnus. Kölcsey től; énekli a „Brassói Magyar Dalárda", mialatt a szoborról a lepel lehull. II. Alkalmi ünnepi szózat. Tartja Borcsa Mihály ág. ev. lelkész ur. III. „Pohász". Óhán Károlytól, énekli a „nagyfalusi dalárda". IV. Emlékbeszéd. Tartja Kozó Ferencz kir. tan. tanfelügyelő ur. V. „Szózat". Egressitől; énekli a „Brassói Magyar Dalárda". VI. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Jánó Lajos. VII. A szobor megkoszoruzása és átadása Czermán falu községének. VIII. „Riadó". A czángószobor leleplezése alkalmára zenéjét szerzé Kovács Mihály. Énekli a „nagyfalusi dalárda".

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Jegyzés. Az ünnepség napján délben 1 órakor közebéd a „községi vendéglő" nagy termében; egy tertékért kra: 1 frt 20 kr.

Helyi érdekű vasutaink és a közforgalom.

Midőn ezelőtt két évvel a brassó-zernesti és brassó-háromszéki helyi érdekű vasutak létesére nézve, indítvány tétettek városi és megyei képviselőtestünkben, leikesedései karoltuk fel az ezemét, hódolva a kor kívánalmainak, melyek szerint a vasutak városunk és vidékünk kereskedelmét és iparát lesznek hivatva előmozdítani; tettük ezt annál is inkább, mert ez által utóbbi időkben sok kedvezőtlen körülmények összehatása által csaknem teljesen tönkre ment iparunk- és kereskedelmünknek véltünk szolgálatot tenni. Örömmel és készséggel szavaztuk meg a részünkről az építésre követett összeget, bár tudtuk, hogy annak terhét mi fogjuk hordozni. Tudtuk azt, hogy áldozat és betektetés nélkül czélt érni nem lehet.

Sok szó esett, sok átadási határidő, meghosszabbítás után végre megnyílt a tavaszszal a brassó-zernesti vonal s ezzel rajta voltunk, hogy az e vonal vidékén fekvő ipartelepeinkre és nagykorú az árut és szállítmányokat az eddigi drága tengelyszállítás helyett a jutányosbnak remélt vasuton eszközöljük. De mekkora volt megelepetésünk, midőn a szállítási díjtételeket az uj vonalon olvastuk. Meg voltunk lepetve, de a legkellemetlenebbül. Le voltunk pipálva a szó teljes értelmében minden eddig tapált reménykedő. Hosszu kéjpel állottunk az uj tarifa előtt s elmondhattuk keserűen: „Bánom, hogy teremtettelek!"

Az uj tarifa sokkalta drágább mint az eddigi tengelyen történt szállításnak. Mikor Ágostonfalváról 51 kilométerre Brassóig 8 frtot, Predeálról 27 kilométerre Brassóig egy kocsirakományért 7 frtot fizettünk, akkor az uj vonal tarifája szerint Brassó állomástól Brassó Bertalan állomásig $3^1/_2$ kilométerért 9 frt, mondd kilencz forintot kellene fizetnünk, ha vasuton szállítanék, a mit azonban saját érdekünkben nem teszünk, mert szekereink az árut egyesen gyárainkba, ipartelepeinkre hozzák egészen raktárainkhoz és tartányainkhoz ott fuvarosaink le-és fel is rakják az árut, s így sokkalta olcsóbban szállítunk.

Különös, de furcsa is látni, miképp halad az országutja tökszerűségában lévő, azzal párhuzamos vasuton a vonat türesen, mellette pedig az országuton a rakott szekerek egész sora, különféle árukkal terhelve.

Ezek szerint vasutat építtettünk saját pénzünkön azért, hogy ne használjuk. Befektettük pénzünket oly vállalatba, mely nem jövedelmez, mely kamatot nem hajt s melyhez hozzázálunk nincs.

Felterjesztett tettünk mind az államvasutakhoz, mind pedig a miniszteriumhoz. Az mondatik, hogy az uj vonal igazgatósága az oka a nagy tarifának, meg az is mondatik, hogy a kereskedelmi miniszterium nem enged. Mi mind ezt nem tudjuk, de annyit tudunk köznapi felfogásunk szerint, hogy a vonat ha jutányosabban is szállít, ha szállít kereséget jöve" delmet hajt, ha pedig nem szállít, nem jövedelmez, de mégis mennie kell. Tudunk annyit, hogy a vasutak értünk vannak, nem pedig mi vagyunk a vasutakért.

De még tudjuk azt is, hogy mentől későbben kézzel el valamely vonal, mentől későbben adatik át az a forgalomnak, annál későbben lesz jövedelmezővé, miladt a befektetett tőke mit sem hajt. Azért sajnálattal látjuk azt, hogy a szóban lévő helyi érdekű vasutvonal csoport — ide értve a brassói közuti vonalat is — annyira késön fog átadatni a forgalomnak, — és sajnálattal veszszük azt, hogy az illetékes körök az ellenállttak tartfa ügyet komolyabban nem vesszik, mert ily tarifák mellett csak személyforgalom lehetséges a helyi érdekű vonalakon. Hogy pedig a személyforgalom a vasutat fentartani csak riitkán képes — annál kevésbbé képes jövedelmet biztosítani — azt mindenki tudja.

Figyelő.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szécheny-ünnepély. A brassói alami iskolák f. hó 21-én a délelőtti órákban tartottúk meg a legnagyobb magyarhoz mittó egyelet érzületével Széchenyi születésének 100. éves évfordulóját. Semmi külső jel nem hivta fel a figyelmet az ünnepély megtartására csak az iskolák homlokzatáról lengett a nemzeti lobogó; esenben az elhunytak iránti egyelet érzelmével siettek fel a templomba hogy résztvegyenek abban az ünnepélyben, mely szívüket a halás utódok nyomlokain haladni tanithatja. Az állami keresk. akadémia és k. ipariskola tanuiói előtt Orban Ferencz igazgató mélatta a nagy iiamférfiu halhatatlan érdemeit azzal a ritka szép eloquentiával, és gyujtó hatással elmondott beszéddel, melynek minden alittsa, minden szava bizonyára kitörölhetetlen nyomokat hagyott azon ifjusag kebelében, melynek leendő hivatása a kereskedelem és közgazdaság terén a nemzeti vagyonosodás és müvelődés körül fontos munkásság. — A belvárosi állami polgari leány iskola tanuiói szintén megemlékezett az napot. Jaschik Gyula karnagy vezetése alatt a nőverdek alkal szabatosan énekelt hazafias dalok elhangzása után Végh Mátyás emlékezett meg a legnagyobb magyar érdemeiről, melyben különösen kiemelte a nagyszabásu alkotásokat. A belvárosi és bolonyai elemi iskolák tanuiói előtt az iskolák derék vezértanitói, amott Janesi Lajos, itt Barabás Sándor emlékezett meg a gyermeki ismeret- és érzületkörben mozogva, a nagy Széchenyiről. Az iskolák igazgatósága bizonyára fájdalommal nélküliöte a tanügybarátok és lelkes szülők tavolletét, kiket az alig egy happal előbb kapott intimatum rendelet kősése miatt kellő moddal nem hivhatott meg e valóban szép ünnepélyre.

Szterényi József m. kir. iparfelügyelő ur a napokban varosunkban időzött.

Az uj ezredünk. a 82 ik gyalogezred tisztikara és legénysége vasárnap délután délfelé vonattal érkezett meg varosunkba. Elfogadó és bámuló közönségben nem volt hiány, jelenő vasárnap, lévén szép idő és nem megvetendő a szép coupleet: „die Banda kumt." Jó erőben és jó egészségben érkeztek meg a hadiak és vonultak az uj szállásba. Legyen béke velünk.

Szécheny-ünnepélyt szándékozik rendezni október havaban a brassói magyar társaló is. Az előkészületek már folganatba vétettek. Minden bizonnyal csak ennek fogja a terhe vett ünnepély a magyar társaló tekintelyét.

A brassói prot. nőegylet f. évi október hó 3-án a központi szálloadban tartandó közvacsorájának sorrendjét és étlapját ma már ismerik t. ez. olvasóink; tudják azt is, hogy az a leghumánusabb czél: az özvegyek és árvák érdekében történik. Varosunkban tudvalévőleg sok czélu és irányu egylet van magyarok, szászok és románok kebelében s mindenünnek megvan saját missziója. Nőegylet is összesen négy van, mely nagyobb czélt tűzött maga elibe. Mind a négynek legfőbb czélja saját körében a szegény özvegyek és elhagyatott árvák segélyezése, főleg a téli zord napokban. A szász, román, róm. kath. és prot. nők egyletei olyan buzgalmat fejtenek ki Brassóban minden évben, melyet **az egyletek a humanus szivember.** A prot. nőegylet felekezetiségre való tekintet nélkül szokta segélyezni varosunkban a hazi szegényeket, az iskolákba és Emke óvodákba járó árva gyermekeket, a szegény tanykedőket az, a melyek a legnagyobb elismerésel szokott tüvözölni minden évben varosunk müvelt közönsége. A közelebbi közvacsora tiszta jövedelmének is ilyen humánus czélja lesend. Segit ott, a hol a szükség legnagyobb. Szükségben pedig, fájdalom, nálunk nincs hiány. Annyi házi szegénye van varosunknak, hogy a négy jótékony nőegylet megfeszitett erővel is csak részben képes a szegények nyomorán segiteni. Legjobban tudják ezt a nőegyletek elnökei, kik nemi egyésnak ajtók az a házi szegénynek, halatott szivvel sietnek a pitvarokba nyomor enyhitésére. A románok után, fájdalom, nekünk magyaroknak van Brassóban legtöbb házi szegénynak, a kikről senki sem gondoskodik, s ha mi is elhagyjuk őket, a nyomornak esnek áldozatul. Pedig nekünk ali legfőbb érdekünkben, hogy fajunk itt ne pusztuljon, hanem erősödjék. A prot. nőegylet alatt nyujtott segélylyel egy-egy tagját mentjük meg fajunknak a haza számára. Az özvegyeknek az iskolás és óvodás gyermekeknek nyujtott segélylyel nem csak pillanatnyi segélyt nyujtunk a szükölködőknek, de egyutal alapját vetjük meg annak is, hogy az ilyen szegény gyermekek magunk a társadalom és a haza javára kiképeztessék s idővel hasznos polgárai lehessenek édes hazánknak.

A legmelegebben ajánlja a prot. nőegyletnek humánus fáradozását közönségünk figyelmébe, pártfogásába. (Brassói.)

A czéngó-szobor mia kiszálltitatott Csernátfaluba.

Nt. Moór Gyula ág. hitv. ev. magyar főesperes, mint a brassói ev. egyháznegye hiv. képviselője a tegnapi gyorsvonattal utazott a magyarországi evangélikusok tovább gyülésére a fővárosba. E konventnek fótargya a folyó évi december hó 5-én megnyiló zsinat előkészítése.

A brassói ág. hitv. ev. magyar egyháközösége T. Sikó Mihály felügyelő és Moór Gyula lelkész társelnökiete alatt f. hó 22-án tartott közgyűlésében zsinati képviselőkül nagos Fabiny Ferencz kir. táblai bíró, ősz. felügyelő, nt. Moór Gyula lelkész, Barki József eperjesi tőke- és Kramarcsik Károly rozsnyói fógymn. tanárt szavatoltatta egyhangu szavazattal.

A brassói nyugdíjintézet 3 napig tartó közgyűlésének eredménye, mely szerint: „es bleibt alles beim Alten" minket nem lepett meg. Es mig a nyugdíjintézet utóbbi közgyűlésén tapasztalt esemenyekkel azért alkalmat bövebben foglalkoznánk, ezuttal konstatáljuk röviden, hogy az összes beérkezett mérgesnél mérgesebb vádak és javaslatok elejtettek. az alapszabályok tervezete evek kivételel elfogadtatott, az intézet fentartása kimondatott és elhatároztatott uj tagok verbuválása által az intézet megerősíteni. No de erre el lehet majd mondani: „egy királyságot egy ug tagért." Végül Brennerberg Ferencz intézeti gondnok ur 10 000 frt végtiselégítés ellenében és lemondva a nejét megtiltott özvegyi jutalékról, gondnoki tisztéttől visszalépett, mit a közgyűlés sajnálattal vett tudomasul, és szavazott szavazatban a leköpő gondnoknak eddigi működéseért. Hála Istennek, nem lesz liquidáció, sem esenbes. sem bírói.

A városi zenekar. holnap az „Európa" szálloadban, esittórtokon pedig a „Central Nro 1." szálloadban tart hangversenyt. Mindkét alkalomnál Lázár ur, a karnagy szerződtetett tag gordonkaszólót játszik.

Meghiusult párbaj Dr. Sz. borszéki orvos, dr. Cs. orvos által a „Brassó" czimü lapban közzétett czikk miatt magát sértve érezvén, Cs-t kihivta párbajra, ki el is fogadta ezt és segédeivel Borszéken megjelent. A szükséges előkészületek megtétetvén, a pizstolypárbajnak f. hó 5-én d. u. 5 órakor kellett volna megtörténni, de a csendőrök tudomat nyertek a dologról — s a Kossuth-kut mellett kijelölt helyen lesbe is állottak, de a párbajózókat nem tudták elfogni, mert a mint az egyik segéd kiméri kezdette a lépéseket, a türelmetlenkedő csendőrök neki „halt"-ot kiáltottak s kiálásukra az egy segéden kívül mindenki eltünt a sziihelyről; de azért a két orvost feljelentették a járásbiróságnak.

Egy táblabíró önguilyosága. Szentkereszty Ferencz báró, a kőszvszári ítélő tábla bírája, a hó 17-én Bécs felé tartó helyvonti fogadójában öngyilkos lett. Nevezett bíró, az erdélyi arisztokráczia egyik kedvelt és ismert alakja, nagyfoku gyomor- és idegbajának gyógyítása végett mint fő Bécs felé rokonával Bajdy Anna grófnővel. És habár az ingatottságnak és kedvetlenségnek mi nyoma sem látszott a betegen, állott halántékával találtatott a padlón, mellette egy nagy terjedelmi revolver. A megjelent rendőrség már halva találta az öngyilkos bárót.

Grünfeld Salamon brassói lakos azugai üvegyárra — bukaresti hirek szerint — annyira tul van telhelve raktárhelyekkel, hogy egy bukaresti sörgyáronnak nagyobb mérvű megrendeléseit sőrös poharak eléállítása tekintetében a gyár el sem fogadhatta.

Vacaresczi kisasszony utóda. A román királyné nőkiállítheteiben varrhögyének funkcióit most megosztják. Irodalmi társalkodónőnek meghivtak egy német leányt, Bülow Frídát, udvarhölgynek pedig, egy bukaresti hölgyet, a kinek szerepét az ifiu Zolnai Sturdza kisasszony nem fogadta el a neki felajánlott állást s igy Vacaresczi kisasszony részben még most is pótolhatatlan. Ugy látszik, hogy az apja is pótolhatatlan, mert ugyanez a bukaresti tanügy megszatólja azt a hirt, hogy Vacaresczi lemondatták a római követi állásról.

Ferdinánd román trónörökös — bukaresti levelezőink szerint — szándéka van és ezen hosszas ott tartózkodás egy Orleans-házi herczegnő eljegyzésével hozatik kapcsolatba.

A galaczi kereskedelmi kamara — ottani levelőink szerint — egy czifra rendelet kereszttüzelével foglalkozik, melylyel nem akarnak egyebet, mint hogy megtiltassék utazó képviselőknek Galaczon üzletket kötni.

Ipari raktár-szövetkezet. Az érdekelt ipari körök figyelmét a lapunk mai számában megjelent, a letesitendő ipari raktár-szövetkezet megalakulása f. évi szeptember hó 26-án este 7 órakor a városi tanácsház ülési termében tartandó gyűlés meghirdetése azon felszólitasai iránytjuk, miszerint jelentkezzenek a tagsági felvételre minél előbb és minél számosabban a kereskedelmi és iparkamara irodájában, mivel ebben az esetben a választmány a fellyegett biztonság megvalásztásában részt vehetnek.

Osztrák-magyar-román viszonyok. Lahovary román hadügyminiszter királynak által az utóbbi manőverek alkalmával Lahovárynak a vaskorona nagy koronáját és a román adjutánsnak, Ghica szamadnak nagyanaskai tenyi lovag rendjelt adományozta. A bécsi lapok ezen kitüntetésekből arra kivetkeztetnek, hogy illetékes körökben nagy sulyt fektetnek az Ausztria-Magyarország és Románia közötti bécsi viszonyt fentartására.

Magyarok Zágrábban. A zágrábi községtanacs, mint levelezőink tavirataza elhatározta, hogy a magyar rendőrket ünnepélyesen fogadja a vasutnál s ezenkívül tiszteletükre diszlakomát rendez. A kereskedelmi kamara hasonlóképp elhatározta, hogy a fogadtatason elnökségi által képviseltetni megfelel.

A Konstantinápoly 21.000 frank, mely tudvalévőleg néhány hó előtt a roman konzulátus pénztárából ellopatott, és mely pénzből 5000 lei árvaszéki pénz volt, uj stádiumba jutott. Egyik karoszli örökös ugyanis az ottani fügyvészség által a kormánytól kártérítést akar követelni és ha ez megtagadtatnék, a fiskus ellen lép fel. Kivánesiak vagyunk az eredményre.

Nyilt-tér.*)

Bácsfalu, 1891. szept. 21-én

Tekintes szerkesztő ur!

Beeses lapja 33-ik számának Különfélék rovatában „Roncsoló torokloh Hétfaluban" czim alatt „Figyelő" aláírásai az állitattik, hogy Bácsfaluban rövid idő alatt 56 gyermek halt meg ezen betegségben s félni lehet, hogy a betegség nagyobb mérveket öt; miért is közvetkeznek mémy figyelmeztető meregyzesek.

Figyelő ur kevesbbé fajlmesen figyel; mert mon hét, hanem csak három gyermek halt meg Bácsfaluban roncsoló torokloban; a hahlesetek alkalmával a törvényszaku eötintézkedések esetenkénti megtettettek, a hullák a temetőben levő hullótakarmba kivitettek; virrasztás, torozás stb. gyülésezés betiltatott, a fertőtlenités megtörtént; szóval minden lehető megtétetett, hogy ezen betegség járványos jellegtűvé ne váljék; miről maga a megyei fiorvos ur is f. hó 17-én czen községben tett körutazása alkalmával meggyőződött.

Tehát a veszedelem nem épen oly nagy, mint a milyennek szineztetik s az illetékes hatóságik mindig tudni fogják kötelességeiket teljesiteni.

Tiszteletettel

Domokos István,
község jegyző.

*) Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért és azok tartalmáért nem vallal felelősséget a szerkesztőség.

Vasuti menetrend.

Vonatindul sok. *Budapest felé:* Vegyes vonat 4 óra 20 perczkor reggel; gyorsvonat 2 óra 48 perczkor délután; személyvonat 7 óra 23 perczkor este. *Bukarest felé:* Gyorsvonat 5 óra 15 perczkor reggel; vegyesvonat 12 óra 20 perc délben; gyorsvonat 2 óra 19 perc délután. *Zernest felé:* Vegyes vonat 5 óra 45 pkor reggel; vegyes vonat 4 óra 55 pkor délután.

Vonatérkezések. *Budapest felől:* Vegyesvonat 10 óra 5 perczkor este; gyorsvonat 2 óra 9 perczkor délután; személyvonat 8 órakor reggel. *Bukarest felől:* Gyorsvonat 2 óra 18 pkor délután; vegyes vonat 6 óra 58 pkor este; gyorsvonat 10 óra 17 pkor este. *Zernest felől:* Vegyes vonat 9 óra 24 pkor reggel; vegyes vonat 9 óra 44 perczkor este.

Felvilagositást szivesen ad a városi menetjegyiroda, Kolostor-utcza 14. hol jegyek is válthatók és podgyasz feladható.

Budapesti értőktőkösde.

1891. szept. 21-iki árfolyam.

Magyar annyárادék 4% os	102·50
„ papirjáradék 5% os	100·05
„ Vasuti kölcson arany 4½% os	115·25
„ „ ezüst 4½% os	97·50
„ Kelet vasut kölcsön 4 kiadás	111·—
„ „ „ II. „	—·—
„ „ „ III. „	—·—
„ földtehermentesitő „	99·—
Horvát-szlavon kölcsön kölcsön kiadás	104·50
Magy r d zsma kápróltás	—·—
„ nyeremény kölcsön	140·50
Tisza szab. és szegedi sorsjegy	130·75
Osztrák papir járadék	90·35
1860 iki osztr. államsorsjegy	130·80
Osztr. magyar bank részvény	100·—
Magyar hitelbank részvény	322·25
Osztr. hitelrészvény	378·—
Estui	—·—
Cs. és kir. arany	5·60
„ „ „ vert	5·59
20 frankos (Napoleond'or)	9·34½
Német márka	57·45
London	117·60
Páris	46·47½
Osztr. járadék 5%	101·75

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetmény.

Stephanovits György csődtömegéhez tartozó behajthatatlan levő könyvkövetelések folyó évi **szeptember 26-án délután 3 órakor** az alkalmirt csődgondnok ügyvédi irodájában Kapu utcza 34. házzám alatti elárveresztetni fognak. A követelésekről felvett jajstrom a délelőtti hivatalos órákban a megnevezett irodában betekinthető.

Brassó, 1891. szept. 19-én.

Mayer József,
ügyvéd, csődgondnok.

(114) 1—3

Boros hordók

20 darab, különféle nagyságuak, eladók.

Megkérdezhetni a szerkesztőségnél.

(106) 2—3

Meghívás

az ipari raktárszövetkezetnek Brassóban — „Brassói" árucsarnok korlátolt szavatossága szövetkezet" — **1891. évi szeptember hó 26-án** este 7 órakor a városi tanácsház nagy termében tartandó

alakuló gyűlésére.

Napirend:

1. Az alapszabályok végleges megállapítása.
2. A szövetkezet megalakulása.
3. A választmány, a szövetkezeti elnök és a felügyelő bizottság megválasztása.

Brassó, 1891. szept. 19 én.

A Brassóban létesitendő ipari raktárszövetkezet bizottsága.

EITEL GUSZTÁV s. k.
elnök.

(115) 1—2

Mindenki számára!

Igen nagy

MELLÉKJÖVEDELMET

szerezhet magának mindenki tisztességes uton

(különösen olyan személyek, a kiknek a társadalom minden körében ismeretséggel birnak)

tőke nélkül és koczkázat nélkül.

Közelebbi felvilágositások nyerése végett **DANNEBERG J. BÉCS, Kumpfgasse 7. sz. a.** kell fordulni

(105) 1

Mosó- és tisztitó intézet.

Van szerencsém a n. érd. közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy **Brassóban, Szélespatak 7. sz. a.**

mosó- és tisztitó intézetet

rendeztem be, a hol is *fehérneműt, csipkéket, függönyöket,* valamint általában mindennemű *selyem-, gyapjú- és modszövetű férfi- és női ruhát,* ugyszintén *nyakkendőket* is mosok, tisztitás és kitakaritásra a legujabb bécsi rendszer szerint a legnagyobb kimélet mellett és olcsó árakon elvállalok.

A t. közönség kényelmére való tekintetből a mosandó tárgyak hátul elhozatnak s részen haza is szállittatnak, csak a szives megbizásokat kérem hozzám, Szélespatak 7. sz. alá intézni.

A n. é. közönség jóakaratu pártfogását mély tiszteletel kéri

Grün Sára.

(94) 2—7

A tárgyak legnagyobb kimélete! Olcsó és pontos szolgálat.

Borkivonat.

Kitünő egészséges bor azonnali előállitásához, mely az érett-di természetes bortól nem különböztetődik meg, ajánlok egy elismert különlegességet.

Két kiló ára (100 liter borhoz elégséges) 5 frt 50 kr. A recept díjmentesen hozzácsomagoltatik. Legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótállok.

Spiritus-megkimélés

érhető el az és feljülmulhatlan **pálinkaérősitő-essenzemmel;** ezen essenz az italoknak egy kellemes hüstö izet ad és csakis nálam kapható

1 kilo ára 3 frt 50 kr (600—1000 literhez) beleértve a használati utasitást.

☞ Ezen különlegességeken kivül ajánlok **rum, cognac, vinom liqueur** stb. **kivonatokat** felülmulhatlan kitünő minőségben. Használati utasitás díjmentesen csomagoltatik hozzá.

(113) 1—20

Árjegyzék portómentesen.

Carl Philipp Pollak

kivonat különlegességek gyára, Prágában.

Szolid képviselők keresetnek

Hirdetmény.

Brassó város tanácsának 9903/1891. sz a kelt felterjesztése folytán méltóztatott m. kir kereskedelemügyi miniszter ur ő Nagymélt.ságának f évi szeptember hó 3-án 51860/1 sz. a kelt m. rendeletével a Brassó városi bolonyai Kut-utcza megnyithatása czéljából a kisajátitási terv és összeirásban foglalt területre az 1881. évi XLI. t. czikk 33-ik §-a alapján elrendelni és a tek közig bizottságot utasitani, miszerint a további eljárás tekintetében az idézett törvény 33. és következő §§-ait tartsa szem előtt.

Ennek folytán kiküldetik egy Tompa Sándor vármegyei főjegyző esetleg dr. Jekel Frigyes t. főjegyző mint bizottsági elnök, Lázár Gerő és kir. főmérnök Windt Lajos urakból és egy tollvivőből álló bizottság, mely hivatva lesz mindazon igenyek és észrevételek fölött határozni, a melyeket a felek az 1881. évi 41. t. cz. I-ső fejezete alapján netalán emelnek; a Kut-utczára vonatkozó kisajátitási tervrajz és az összeirás Brassó város tanácsánál közszemlére tétetnek a tárgyalást megelőzőleg 15 napon át ki.

A tárgyalási határnap pedig folyó évi október 7-ik és esetleg következő napjára tüzetik ki, mely napokon a kiküldött bizottság tárgyalásait mindig délelőtt 9 órakor a vármegyei teremben meg fogja kezdeni. (Zudolf-körut 15. sz. II-ik emelet.)

A kitüzött napon mindenekelőtt a vonatkozó községi előljáróságnak, azután sorszám szerint az érdekelteknek észrevételei fognak tárgyalás alá vétetni

A kiküldött bizottság a kisajátitási terv megállapitása felett akkor is fog érdemleg határozni, ha az érdekeltek köztü senki sem jelent meg.

A tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátitási terv ellen és minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvre adni.

Ennek elmulasztása azon jogi következménynyel jár, hogy a nem nyilatkozóra nézve a) közhirdetésnél a kisajátitási terv, b) szabályszerűen teljesitett egyéni értesitésnél pedig — mint jelen esetben — ugy a kisajátitási terv mint a felajánlott ár végleg megállapitottnak és általa elfogadottnak tekintetik

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs

Ezen tárgyalás alkalmával fog a barátságos egyezség előzetesen mindig megkiséreltetni és ha létrejött, jegyzőkönyvre vétetni Ha nem sikerült, fog az eljáró bizottság a felek kölcsönös meghallgatása és érveik megfontolása s a hol szükségesnek látja, nyomban teljesitendő és jegyzőkönyvre vendő szemle után érdemleges határozatot hozni

A határozat szóval rögtön kihirdettetik és irásba foglalva, az irat okhoz csatoltatik.

A jegyzőkönyv felett véglegesen fog a nagymélt.ságu m. kir. kereskedelemügyi miniszter dönteni.

A jegyzőkönyv felett véglegesen fog a nagymélt.ságu m. kir. kereskedelemügyi miniszter ő Nagymélt.ságához felfolyamodni, köteles azonban a felfolyamodást az eljáró bizottsághoz a kihirdetéstől számitandó 3 nap alatt irásban benyujtani vagy szóval bejelenteni.

Ezen felfolyamodások fölött véglegesen fog a nagymélt.ságu m. kir. kereskedelemügyi miniszterium határozni.

Brassóvármegye közigazgatási bizottságának
1891 évi szeptember 14-én tartott üléséből.

Ürmösi Maurer Mihály s. k.
es. és kir. kamarás
és Brassóvármegye főispánja.

(108) 1—1

Nagy raktár ruhaszövetekben.

Tisztelettel van szerencsém tudatni, hogy helyben *Kolostor utcza 6 sz.* alatti divatüzletemnel kapcsolatosan egy

Női Confectio szabó-termet

nyitottam.

Nem sajnálva áldozatot, egy elsőrendü főszabászt szerződtettem, a ki a budapesti *Monaszterli és Kuncz József és Társa* czégeknél mint főszabász működött; és igy azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a legmagasabb igényeknek is teljesen megfelelhetek.

Vállalatomnal törekvésem fő czélja leend n. t. megrendelőimet pontos kiszolgálat és jótállás mellett kielégiteni.

☞ **Gyászruhák 24 óra alatt elkészittetnek.** ☜

Vidéki megrendeléseknél egy derék és az ajó elhöszza elegendő.

Kiváló tisztelettel

(111) 1—3 **Temesváry István.**

Nagy raktár Chiffon és lehérneműben. legujabb divatu kész női felöltökben.

Nagy raktár szőnyeg- és függönyökben.

Brassó. Nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELODES irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Hirdetések

felvétetnek

a kiadó-hivatalban.

Cs. és kir. kizárólagosan szabadalmazott

ZSEBGYÓGYSZERTÁR

utra és a házban, nélkülözhetlen **mindenki részére.** Tartalom 18 gyógyszertárgy. Ára darabonkint 60 kr. postadijjal 80 kr. Kapható minden gyógyszertár- és fűszerüzletben.

„Ausztria kötelek-tui"

ára darabonként 70 kr, portóval 80 kr. (112) 1 4

Központi és szállitó Depot

Ausztriában
Wien, IX., Porzellangasse Nr. 50.

Magyarországban
Szenthárommság-gyógyszertár, Pozsony.

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkesztő: Dr. Tolnai Lajos. Főmunkatárs: Dr. Váradi Antal.
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Murányi Ármin.

Előfizetési ára:

a *„Hölgyek Lapja"* czimu divat-melléklettel s a *Regénymelléklettel* együtt:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

A „Képes Családi Lapok" czimü heti lap egy negyedre lép. A magyar szépirodalomnak e hetes adatnak tényezőjé, a magyar müvet családoknak e szellemi kincsét még a következő irók és irónők támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmadi Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Jeszenszky Danó) dr. Prém József, dr. Sziklay János, Inczédi László, Pallagyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Rodiczky Jenő, Csorba Palotay Akos, stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyváradi Mira, Kulifay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hovessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Mericzay-Karosa Irma, Erzsike stb. stb.

A *„Képes Családi Lapok"* az összes szépirodalmi képes heti lapok között a legelőkelőbb, legvállozatosabb. Tartalma az irodalom minden valfaiát felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghiresebb festők müveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja" czimü havonkint kétszer megjelenő divatmelléklete a legujabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatna.

Regénymelléklete külön bekötheto négy kötet érdekes regénynyel ajándékozza meg évenként az előfizetőit.

A *„Képes Családi Lapok"*-nak *még zöld borítéka* is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és pontlásnyokkal és szórakoztatókkal, melyeknek megfejtő értékes jutalmakat kapnak.

A *„Képes Családi Lapok"* gazdag tartalma és számos melléklete daczára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap; épen ezért bizton számitunk minden honfin és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Próbaszámszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legczélszerűbben levelezőlapon — hozzáforduinak.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolási és postaszállitási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr. csomagolási és postaszállitási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két évedzi regényt küld ajándékos jutalmul.

A ki 3 tj előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerési *egy díszes emlékkönyvet* küld a kiadóhivatal.

Megrendelheto *postautalványon minden postahivatalnál* és *minden könyvkereskedésben.*

Előfizetéseket (a hónak bármely napjától) elfogad a *„Képes Családi Lapok"* kiadóhivatala *Budapest, Nagykorona-utcza 20. sz.* (103) 1—5

Teljes számu példányokkal még mindig szolgálhatunk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.